

**TANTÁRGYI PROGRAM**

**2017/2018-tavaszi félév, Nappali tagozat**

**Minden szerda 9-11. óra (15:00-17:45) O-119. terem**

- 1. A tantárgy kódja:** KKJ6M09
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Összehasonlító közigazgatás
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Comparative public administration
- 4. A szak(ok) megnevezése (ahol oktatják):** Közigazgatási Mesterszak (MA)
- 5. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
  - a.félévi össz óraszám: 30 + 0 (nappali) 10+0 (levelező)**
  - b.heti óraszám (nappali): 3**
- 6. Kreditérték:** 2 kredit
- 7. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése:**  
Őszi és tavaszi szemeszter
- 8. Az oktatás nyelve:** magyar
- 9. Előtanulmányi kötelezettségek:** nincs
- 10. A tantárgy típusa:** kötelező
- 11. A tantárgyfelelős kar/tanszék/szakcsoport (intézet) neve:** Lőrincz Lajos Közigazgatási Jogi Intézet
- 12. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása:** Dr. Imre Miklós PhD., intézetvezető egyetemi docens
- 13. A tantárgy oktatói:**
  - Dr. Koi Gyula PhD., tudományos főmunkatárs
  - Dr. Linder Viktória PhD., egyetemi docens
  - Dr. Temesi István PhD., egyetemi docens

**14. A tantárgy szakmai tartalma:**

A kurzus során a részletes közigazgatási komparatiztikai bevezetés után szó esik a jelentékeny szervezeti megoldások, a közzolgálati modellek, továbbá a közigazgatási eljárásjogi és technikai mozzanatok összehasonlításáról. Szükséges értelemszerűen az egyes meghatározó modellek bemutatása Európán belül és kívül. A releváns jelentékeny EU tagállamokon kívül tantárgyunk bemutatja az USA, Kína, és Oroszország közigazgatási rendszerét is.

## 15. A tantárgy tananyagának leírása: (tematika)

1. Az állam fejlődési szakaszai és a nagy közigazgatási rendszerek az ókortól kezdve napjainkig. A főbb történelmi modellek és jellemzőik. A kormányzás, a kormányzat és közigazgatás elhatárolása. A nagy közigazgatási rendszerek egymástól való elhatárolásának lehetséges szempontjai. A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei. Az összehasonlítás szükségessége. Az összehasonlítás fontosabb dimenziói. A nagy szervezeti, közszolgálati és eljárási rendszerek összehasonlítási szempontjai. A jogi és a közigazgatási megoldások „átültetésének” problémája. A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei. Az összehasonlító közigazgatás nemzetközi és hazai története, jelentős művelői. A tantárgy oktatásának története. (Március 7., Koi Gyula)
2. A skandináv és balti országcsoport közigazgatásának jellemzői. (Március 14., Koi Gyula)
3. Oroszország közigazgatási sajátosságai. (Március 21., Koi Gyula)
4. A kontinentális modell általános jellemzőinek bemutatása. A francia közigazgatási modell fejlődése és hatása. (Március 28., Temesi István)
5. A francia hatás alatt kialakult dél-európai modellek bemutatása, különös tekintettel az olasz és a spanyol fejlődésre. (Április 4., Temesi István)
6. A német és az osztrák közigazgatási modell (Április 11., Linder Viktória)
7. Az angolszász világ főbb fejlődési jellemzői. A brit közigazgatási modell. (Április 18., Temesi István)
8. Az USA fejlődése (Április 25., Temesi István)
9. A poszt szocialista közigazgatás és a V4-ek: Lengyelország példája. (Május 2., Linder Viktória)
10. Maoizmus, reform, nyitás: a kínai közigazgatás. Összefoglalás. (Május 9., Koi Gyula)

**16. Kompetenciák leírása:** Eligazodás az európai és a világ előadásokon megismert nagy közigazgatási rendszereiben és azok főbb intézményeiben horizontálisan és vertikálisan. A tantárgy keretében a hallgatóság megismerkedik az összehasonlítás elméleti kérdéseivel, a nagy közigazgatási rendszerekkel, a jelentősebb EU tagállamok (Németország, Franciaország, Nagy-Britannia, Spanyolország, Olaszország, Svédország, Lengyelország) illetve az EU-n kívüli más mintaadó közigazgatási rendszerek (USA, Kína, Oroszország) továbbá az EU egyes egyéb tagállamainak főbb közigazgatási rendszereivel, valamint kitekintést nyerhetnek más jelentős közigazgatási rendszerekre is, melyek a történelem során vagy napjainkban példaértékűnek vagy jelentősnek tekinthetők. A külföldi közigazgatási rendszerek megismerése lehetővé teszi a magunk közigazgatásának jobb megismerését és működésének megértését.

### **16. Évközi tanulmányi követelmények, az aláírás megadásának feltételei:**

Az Nftv. és a TVSZ szabályaiból következően **előadások látogatása kötelező, három alkalommal megengedett az igazolatlan hiányzás. Ennek túllépése esetén az aláírás megtagadható.** A hallgató köteles a képzés tantervében szereplő tantárgyak tantárgyi programjaiban leírt kötelezettségeket teljesíteni, az azokban meghatározott foglalkozásokon részt venni. A kötelezettségek teljesítésének jogalapja vonatkozásában a TVSZ 19. § (1), (2), valamint (2a) bek-ben foglaltak az irányadóak.

### **17. Az értékelés módszere:** írásbeli vizsga

## Vizsgakövetelmények:

- Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Szerk: Balázs István, Gajdusчек György, Koi Gyula, Szamel Katalin) Complex Kiadó, Budapest, 2011. 970.
- Az előadásokon elhangzottak

## 18. Irodalomjegyzék:

### 1.1. Kötelező irodalom:

Az Európai Unió tagállamainak közigazgatása (Szerk: Szamel Katalin, Balázs István, Gajdusчек György, Koi Gyula) Complex Kiadó, Budapest, 2011. 970.

Az oktatók által megadott saját segédanyagok

### 1.2. Ajánlott irodalom:

#### **Magyar nyelven az összehasonlító közigazgatásról:**

GERENCSÉR Balázs Szabolcs (szerk.): Összehasonlító és európai uniós közigazgatási jog. Közigazgatási jog IV. Budapest:Pázmány Press, 2015. 185.

KOI Gyula: A kínai közigazgatási reform egyes kérdései *Állam- és Jogtudomány* 2006/3. sz. 495-509.

KOI Gyula, IVÁN Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén I. A Közel-Kelet és az iszlám joga. *Polgári Szemle* 2018/1. 281-305. (Megjelenés alatt).

KOI Gyula, IVÁN Dániel: Állam és jog az ellentétek földjén II. -A hindu és buddhista jog, a kínai jog, társadalmak a kínai jog hatása alatt, a japán jog, és a törzsi jogok-. *Polgári Szemle* 2018/2. 481-505. (Megjelenés alatt).

LINDER Viktória: Nemzetközi trendek a közszolgálatban. Jogi szabályozás és emberi-erőforrás-gazdálkodási megoldások. Budapest:Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. 62.

[http://khsz.uni-nke.hu/uploads/media\\_items/arop-2\\_2\\_21-nemzetkozi-trendek-a-kozszoalgalatban.original.pdf](http://khsz.uni-nke.hu/uploads/media_items/arop-2_2_21-nemzetkozi-trendek-a-kozszoalgalatban.original.pdf)

LINDER Viktória: Egyes független jogállású központi állami szervek személyi állományára vonatkozó jogi szabályozás sajátosságai és humán-erőforrás-gazdálkodásuk jellegzetességei nemzetközi összehasonlításban.

Budapest: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2014. 29.  
[http://magyaryprogram.kormany.hu/download/0/1b/a0000/18\\_JOG\\_FuggetlenNemzet\\_kozi\\_AROP2217.pdf](http://magyaryprogram.kormany.hu/download/0/1b/a0000/18_JOG_FuggetlenNemzet_kozi_AROP2217.pdf)

LINDER Viktória: A területi közigazgatás civil hivatalnokai. In: HORVÁTH M Tamás - BARTHA Ildikó (szerk.): Közszolgáltatások megszervezése és politikái. Merre tartanak. Budapest: Dialóg Campus, 2016. 861-874.

LŐRINCZ Lajos: Összehasonlítás a közigazgatásban. *Magyar Közigazgatás* 1999/5. 225-230.

TEMESI István: A középszintű közigazgatási rendszerek nemzetközi összehasonlítása. Regionalizáció és regionalizmus. *Pro Publico Bono* 2011/2. 43.-56.

TEMESI István: Önkormányzati alapjogok – Nemzetközi összehasonlításban. *Pro Publico Bono* 2011/1. Klsz. 93.-100.

TEMESI István: Az önálló szabályozó szervek nemzetközi példái. *Új Magyar Közigazgatás* 2013/12. 8.-14.

TEMESI István: Az állam területi képviselete Európában. *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás* 2016/3. 106.-137.

#### **Idegen nyelveken az összehasonlító közigazgatásról:**

CHANDLER, J. A. (ed.): *Comparative Public Administration*. London-New York:Routledge, 2005. xi., 275.

FROMONT, Michel: *Droit administratif des États européens*. Paris:Thémis, 2006. 264.

GABRIEL, Oscar W.-KROPP, Sabine: *Die EU-Staaten im Vergleich. Strukturen, Prozesse, Politikinhalt*. Wiesbaden:VS Verlag, 2008. 745.

HEADY, Ferrel: *Public Administration. A Comparative Perspective*. New York:Dekker, 2001. 484.

JACOBINI, H.B.: *An Introduction to Comparative Administrative Law*. New York:Oceana, 1991. 355.

KOI, Gyula: 'Upscale Stranger'. *The Administrative Law as a Phenomenon in the Anglo-Saxon Legal and Political Thought*. In: Thomas Molnar Institute for Advanced Studies Yearbook 2017... (megjelenés alatt)

KOI, Gyula: *Englisches Recht-deutsche Rechtsliteratur. Die vergleichende Verwaltung und Rudolf Gneist*. In *Liber Amicorum, Festschrift, Mélanges...* (megjelenés alatt)

KOI, Gyula: *The First Three Decades of Legal Reforms in the People's Republic of China* *Acta Juridica Hungarica* Vol. LII. No. 4. (2011) 348-367.

KOI, Gyula: *Le légisme dans la littérature de la sinologie anglaise, française, allemande, et russe*. In: Gerencsér Balázs-Takács Péter (szerk.): *Ratio Legis-Ratio Iuris. Ünnepi tanulmányok Tamás András tiszteletére 70. születésnapja alkalmából*. *Liber Amicorum Studia A. Tamás Septuagenario Dedicata*. Budapest, 2011. 518-523. Szent István Társulat.

KOI, Gyula: *Le droit international public et la Chine. La Chine pendant la dynastie Qing (la Chine impériale) et pendant la République populaire de Chine*. In: Nótári Tamás-Török Gábor: *Prudentia Iuris Gentium Potestate. Ünnepi tanulmányok Lamm Vanda tiszteletére*. Budapest: MTA Jogtudományi Intézete, 2010. 253-261.

NEHL, Hans-Peter: [Comparative] *Administrative Law*. In: SMITS, Jan M. (ed.): *Elgar Encyclopaedia of Comparative Law*. Cheltenham-Northampton:Edward Elgar, 2006. 18-32.

ZILLER, Jacques: *Administration comparées. Les systèmes politico-administratifs de l'Europe des Douze*. Paris:Montchrestien, 1993. 511.

#### **Magyar nyelven az általános problémákról:**

DAVID, René: *A jelenkor nagy jogrendszerei /összehasonlító jog/*. (Ford.: Nagy Lajosné Dusa Margit /az 5. kiadás szövege alapján/). Budapest, KJK 1977. 494.

JANY János: *Jogi kultúrák Ázsiában. Kultúrtörténet, jogtudomány, mindennapok*. Budapest, Typotex, 2017. 705.

#### **Idegen nyelven az általános problémákról:**

DAVID, René – JAUFFRET-SPINOSI, Camille – GORÉ, Marie: Les grand systèmes de droit contemporains. (12. kiadás). Paris:LGDJ, 2016. 540.

### 1.3. Egyéb információk:

Órabeosztás levelező tagozaton (minden követelmény a nappali tagozatével azonos)

2018. április 28. (szombat) 8:00-12:45 **A közigazgatási komparatiztika célja és módszerei. Az angolszász modell: Nagy-Britannia és az USA. A kontinentális modell: Franciaország, a francia hatás alatt fejlődött olasz és spanyol modell.** (Temesi István) **A német és osztrák, a poszt szocialista közigazgatás** (Linder Viktória).

2018. május 18. (péntek) 13:00-17:45 **Az összehasonlítás szükségessége. Az összehasonlítás fontosabb dimenziói. A nagy szervezeti, eljárási és közszolgálati rendszerek összehasonlítási szempontjai. A jogi és a közigazgatási megoldások „átültetésének” problémája (legal transplant). Az állam fejlődési szakaszai és a nagy közigazgatási rendszerek az ókortól kezdve napjainkig. A főbb történeti modellek és jellemzőik. A kormányzás, a kormányzat és közigazgatás elhatárolása. A nagy közigazgatási rendszerek egymástól való elhatárolásának lehetséges szempontjai. Az összehasonlító közigazgatás nemzetközi és hazai története, jelentős művelői. A tantárgy oktatásának története. A skandináv és a balti modell. Az orosz és a kínai közigazgatás.** (Koi Gyula)

Budapest, 2018. február 1.

Dr. Imre Miklós PhD., intézetvezető egyetemi docens  
Tantárgyfelelős